

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü
Bulaşıcı Hastalıklar ve Erken Uyarı Dairesi Başkanlığı

TÜRKİYE'DE

YOĞUN BAKIM ÜNİTELERİNDE

STANDARDİZE ARAÇ KULLANIM ORANI

ÖZET RAPORU 2020

Haziran 2021, ANKARA

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

Genel Müdür

Doç. Dr. Fatih KARA

Editör

Doç. Dr. Can Hüseyin HEKİMOĞLU

Hazırlayanlar

Doç. Dr. Can Hüseyin HEKİMOĞLU

Hem. Esen BATIR

Hem. Emine YILDIRIM GÖZEL

Hem. Dilek ALTUN

KISALTMALAR

GA: Güven aralığı

SAKO: Standardize araç kullanım oranı

SSKKO: Standardize santral kateter kullanım oranı

SVKO: Standardize ventilatör kullanım oranı

SÜKKO: Standardize üriner kateter kullanım oranı

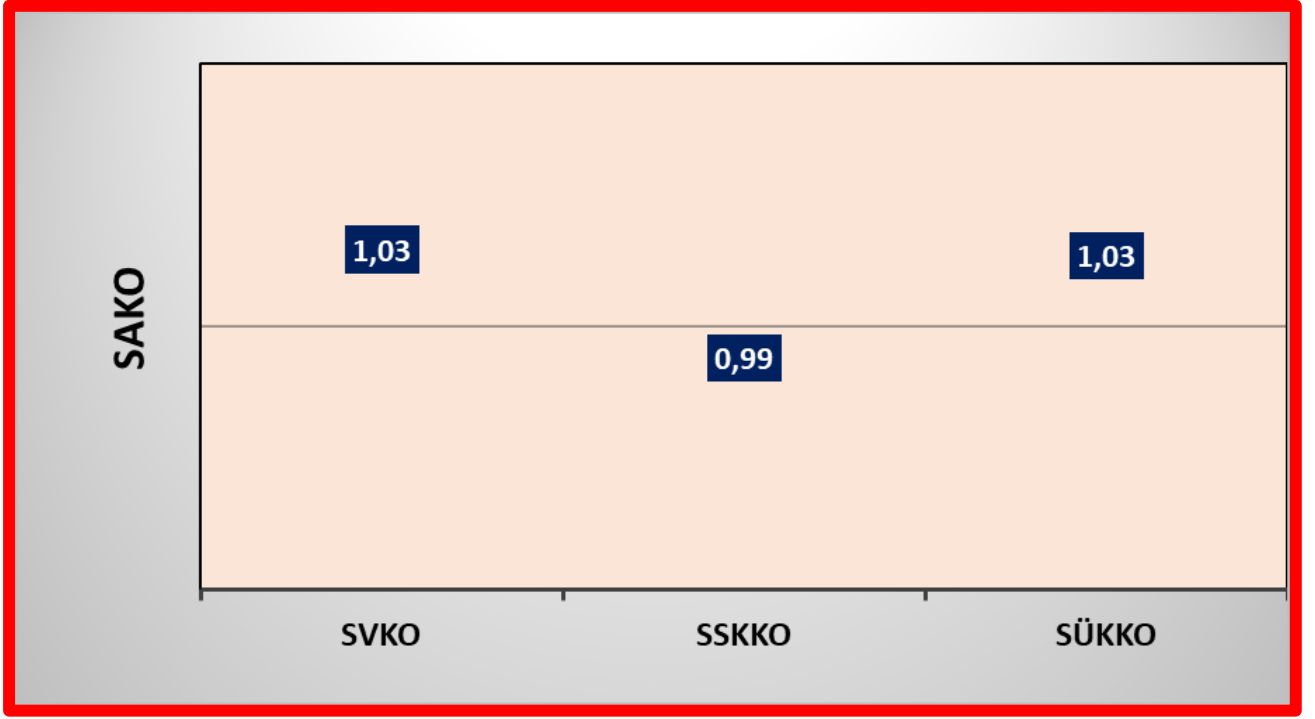
YB: Yoğun bakım

YBÜ: Yoğun bakım ünitesi

GİRİŞ

Bu raporda bildirilen sonuçlar “Ulusal Sağlık Hizmeti İlişkili Enfeksiyonlar Sürveyans Ağı” verileri kullanılarak elde edilmiştir. Türkiye’de yoğun bakım ünitelerinde (YBÜ) ventilatör, santral kateter ve üriner kateter için 2020 yılı standardize araç kullanım oranı (SAKO) ölçütü hastane (kurum) ve yoğun bakım ünitesi (birim) düzeyinde hesaplanmıştır. Hesaplamalara yenidoğan yoğun bakım ünitelerinin verileri dahil edilmemiştir.

Bu özet raporda kurumlara bildirilmek üzere hesaplanan bu ölçüte ait sonuçlar bölgelere, kurum türüne ve YBÜ branşına göre özetlenerek sunulmakta, kurum ve birim düzeyindeki sonuçlar yer almamaktadır.

Şekil 1. Türkiye’de yoğun bakım ünitelerinde standardize invaziv araç kullanım oranları, 2020.

Tablo 1. Türkiye’de yoğun bakım ünitelerinde invaziv araç ilişkili enfeksiyonlarda standardize araç kullanım oranı analizine ait genel özet tablo, 2020.

	SVKO	SSKKO	SÜKKO	% hesabı için kullanılan payda
Analize alınan birim sayısı	2243	2275	2704	-
SAKO >1.0 olan birim sayısı	1167 (%52.0)	1060 (%46.6)	2005 (%74.1)	Analize alınan birim sayısı
SAKO >1.0 ve p değeri <0.05 olan birim sayısı	1015 (%87.0)	692 (%65.3)	1466 (%73.1)	SAKO >1.0 olan birim sayısı
SAKO =<1.0 olan birim sayısı	1076 (%48.0)	1215 (%53.4)	699 (%25.9)	Analize alınan birim sayısı
SAKO =<1.0 ve p değeri <0.05 olan birim sayısı	916 (%85.1)	1097 (%90.3)	513 (%73.4)	SAKO =<1.0 olan birim sayısı

Tablo 2. Türkiye’de yoğun bakım ünitelerinde bölgelere göre standardize ventilatör kullanım oranı, 2020.

BÖLGE	YBÜ Sayısı	Gözlenen Ventilatör Günü	Öngörülen Ventilatör Günü	SAKO	%95 GA	p değeri	PERSENTİL				
							%10	%25	%50	%75	%90
MARMARA	430	1007152	864178.53	1.17	1.16-1.17	< 0.05	0.59	0.87	1.17	1.53	1.90
EGE	208	340142	328492.33	1.04	1.03-1.04	< 0.05	0.34	0.67	1.02	1.36	1.76
AKDENİZ	216	300414	352996.38	0.85	0.85-0.85	< 0.05	0.30	0.57	0.86	1.18	1.56
İÇ ANADOLU	246	373309	396085.1	0.94	0.94-0.95	< 0.05	0.39	0.62	0.98	1.24	1.60
KARADENİZ	148	300447	283199.38	1.06	1.06-1.06	< 0.05	0.37	0.70	1.08	1.42	1.76
DOĞU ANADOLU	87	138645	141120.67	0.98	0.98-0.99	< 0.05	0.48	0.70	1.02	1.38	1.82
GÜNEYDOĞU ANADOLU	90	201788	220170.98	0.92	0.91-0.92	< 0.05	0.34	0.61	0.90	1.24	1.62

Tablo 3. Türkiye’de kurum türüne göre YBÜ branş gruplarında standardize ventilatör kullanım oranı, 2020.

KURUM TÜRÜ	BRANŞ GRUBU [†]	YBÜ Sayısı	Gözlenen Ventilatör Günü	Öngörülen Ventilatör Günü	SAKO	%95 GA	p değeri	PERSENTİL*				
								%10	%25	%50	%75	%90
DEVLET HASTANESİ	Karma YBÜ	342	334572	313327.81	1.07	1.06-1.07	< 0.05	0.33	0.64	1.03	1.43	1.75
	Anestezi ve Reanimasyon YBÜ	83	145315	144180.14	1.01	1.00-1.01	< 0.05	0.47	0.75	0.97	1.26	1.45
	Çocuk Hastalıkları YBÜ’ler	23	27571	25142.22	1.10	1.08-1.11	< 0.05	0.20	0.43	1.01	1.31	1.62
	Erişkin Cerrahi YBÜ’ler	58	21890	23573.04	0.93	0.92-0.94	< 0.05	0.40	0.56	0.91	1.40	1.92
	Erişkin Dahili YBÜ’ler	98	48482	46704.74	1.04	1.03-1.05	< 0.05	0.20	0.42	0.91	1.41	1.97
EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİ	Karma YBÜ	120	156913	155185.81	1.01	1.01-1.02	< 0.05	0.47	0.73	1.03	1.35	1.56
	Anestezi ve Reanimasyon YBÜ	132	264213	265424.71	1.00	0.99-1.00	> 0.05	0.66	0.85	1.03	1.19	1.38
	Çocuk Hastalıkları YBÜ’ler	65	94012	93945.39	1.00	0.99-1.01	> 0.05	0.43	0.74	1.00	1.25	1.62
	Erişkin Cerrahi YBÜ’ler	134	99440	96323.31	1.03	1.03-1.04	< 0.05	0.35	0.58	0.98	1.32	1.53
	Erişkin Dahili YBÜ’ler	164	134143	125676.12	1.07	1.06-1.07	< 0.05	0.29	0.57	1.02	1.54	1.87
ÜNİVERSİTE HASTANESİ	Karma YBÜ	57	72771	59499.27	1.22	1.21-1.23	< 0.05	0.64	0.88	1.19	1.53	1.91
	Anestezi ve Reanimasyon YBÜ	61	124060	126984.95	0.98	0.97-0.98	< 0.05	0.64	0.81	0.98	1.18	1.33
	Çocuk Hastalıkları YBÜ’ler	58	72834	67159.34	1.08	1.08-1.09	< 0.05	0.54	0.88	1.03	1.31	1.59
	Erişkin Cerrahi YBÜ’ler	103	59156	59949.28	0.99	0.98-0.99	< 0.05	0.50	0.71	1.01	1.23	1.75
	Erişkin Dahili YBÜ’ler	98	87822	71752.96	1.22	1.22-1.23	< 0.05	0.24	0.60	1.23	1.75.00	2.15
ÖZEL HASTANE	Karma YBÜ	293	489673	485943.22	1.01	1.00-1.01	> 0.05	0.40	0.71	1.02	1.34	1.68
	Anestezi ve Reanimasyon YBÜ	98	219012	240885.14	0.91	0.91-0.91	< 0.05	0.51	0.65	0.88	1.15	1.38
	Çocuk Hastalıkları YBÜ’ler	10	19181	20605.38	0.93	0.92-0.94	< 0.05	-	-	-	-	-
	Erişkin Cerrahi YBÜ’ler	145	95417	81349.45	1.17	1.17-1.18	< 0.05	0.65	0.98	1.24	1.70	2.19
	Erişkin Dahili YBÜ’ler	101	95420	82631.09	1.15	1.15-1.16	< 0.05	0.23	0.64	1.04	1.75	2.20

* YBÜ sayısı 20’nin altında olan satırlar için persentil hesaplanmamıştır.

† Branş grupları için Tablo 8’u inceleyiniz.

Tablo 4. Türkiye’de yoğun bakım ünitelerinde bölgelere göre standardize santral kateter kullanım oranı, 2020.

BÖLGE	YBÜ Sayısı	Gözlenen SK Günü	Öngörülen SK Günü	SAKO	%95 GA	p değeri	PERSENTİL				
							%10	%25	%50	%75	%90
MARMARA	695	907087	845617.14	1.07	1.07-1.07	< 0.05	0.39	0.70	1.09	1.50	1.81
EGE	312	318423	319486.07	1.00	0.99-1.00	> 0.05	0.33	0.55	0.90	1.37	1.82
AKDENİZ	296	327712	349288.43	0.94	0.94-0.94	< 0.05	0.27	0.54	0.87	1.29	1.83
İÇ ANADOLU	377	400602	406406.98	0.99	0.98-0.99	< 0.05	0.33	0.60	0.98	1.40	1.90
KARADENİZ	283	261897	274394.95	0.95	0.95-0.96	< 0.05	0.35	0.51	0.87	1.41	1.84
DOĞU ANADOLU	121	126748	140153.10	0.90	0.90-0.91	< 0.05	0.25	0.52	0.86	1.40	1.67
GÜNEYDOĞU ANADOLU	191	172578	210252.67	0.82	0.82-0.82	< 0.05	0.23	0.46	0.73	0.17	1.58

Tablo 5. Türkiye’de kurum türüne göre YBÜ branş gruplarında standardize santral kateter kullanım oranı, 2020.

KURUM TÜRÜ	BRANŞ GRUBU [†]	YBÜ Sayısı	Gözlenen SK Günü	Öngörülen SK Günü	SAKO	%95 GA	p değeri	PERSENTİL*				
								%10	%25	%50	%75	%90
DEVLET HASTANESİ	Karma YBÜ	334	256792	265451.98	0.97	0.96-0.97	< 0.05	0.28	0.49	0.84	1.29	1.76
	Anestezi ve Reanimasyon YBÜ	82	116235	118174.81	0.98	0.98-0.99	< 0.05	0.39	0.54	0.85	1.20	1.73
	Çocuk Hastalıkları YBÜ’ler	19	13545	14879.06	0.91	0.90-0.93	< 0.05	-	-	-	-	-
	Erişkin Cerrahi YBÜ’ler	55	25293	34348.08	0.74	0.73-0.75	< 0.05	0.21	0.35	0.75	1.29	1.70
	Erişkin Dahili YBÜ’ler	90	38144	37327.95	1.02	1.01-1.03	< 0.05	0.20	0.43	0.86	1.50	2.01
EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİ	Karma YBÜ	121	146276	158209.67	0.92	0.92-0.93	< 0.05	0.31	0.56	0.90	1.31	1.65
	Anestezi ve Reanimasyon YBÜ	132	242396	254362.39	0.95	0.95-0.96	< 0.05	0.56	0.73	1.00	1.24	1.49
	Çocuk Hastalıkları YBÜ’ler	63	87802	75590.01	1.16	1.15-1.17	< 0.05	0.36	0.69	1.14	1.71	2.16
	Erişkin Cerrahi YBÜ’ler	146	143209	150979.79	0.95	0.94-0.95	< 0.05	0.31	0.52	0.95	1.26	1.54
	Erişkin Dahili YBÜ’ler	171	142549	134045.91	1.06	1.06-1.07	< 0.05	0.25	0.46	0.95	1.51	2.04
ÜNİVERSİTE HASTANESİ	Karma YBÜ	58	73506	63701.05	1.15	1.15-1.16	< 0.05	0.49	0.76	0.98	1.50	1.82
	Anestezi ve Reanimasyon YBÜ	62	122099	125867.13	0.97	0.96-0.98	< 0.05	0.55	0.75	0.99	1.32	1.47
	Çocuk Hastalıkları YBÜ’ler	59	65213	58379.48	1.12	1.11-1.13	< 0.05	0.44	0.74	1.25	1.74	2.08
	Erişkin Cerrahi YBÜ’ler	113	98246	100574.42	0.98	0.97-0.98	< 0.05	0.42	0.67	1.05	1.46	1.72
	Erişkin Dahili YBÜ’ler	99	85594	79444.77	1.08	1.07-1.08	< 0.05	0.27	0.55	0.90	1.67	2.17
ÖZEL HASTANE	Karma YBÜ	291	447202	448290.98	1.00	0.99-1.00	< 0.05	0.32	0.63	0.95	1.37	1.79
	Anestezi ve Reanimasyon YBÜ	94	192891	217061.00	0.89	0.88-0.89	< 0.05	0.37	0.58	0.82	1.11	1.32
	Çocuk Hastalıkları YBÜ’ler	11	14347	18110.47	0.79	0.78-0.81	< 0.05	-	-	-	-	-
	Erişkin Cerrahi YBÜ’ler	158	111592	109483.88	1.02	1.01-1.03	< 0.05	0.49	0.83	1.37	1.71	1.84
	Erişkin Dahili YBÜ’ler	117	92116	81316.51	1.13	1.13-1.14	< 0.05	0.20	0.44	0.63	1.72	2.31

* YBÜ sayısı 20’nin altında olan satırlar için persentil hesaplanmamıştır.

† Branş grupları için Tablo 8’u inceleyiniz.

Tablo 6. Türkiye’de yoğun bakım ünitelerinde bölgelere göre standardize üriner kateter kullanım oranı. 2020.

BÖLGE	YBÜ Sayısı	Gözlenen ÜK Günü	Öngörülen ÜK Günü	SAKO	%95 GA	p değeri	PERSENTİL				
							%10	%25	%50	%75	%90
MARMARA	786	1653174	1606676.61	1.03	1.03-1.03	< 0.05	0.71	1.00	1.06	1.13	1.29
EGE	378	709871	671772.37	1.06	1.05-1.06	< 0.05	0.80	1.03	1.08	1.15	1.28
AKDENİZ	364	752721	734323.69	1.03	1.02-1.03	< 0.05	0.69	1.00	1.08	1.18	1.29
İÇ ANADOLU	446	838178	818770.06	1.02	1.02-1.03	< 0.05	0.70	0.99	1.08	1.53	1.26
KARADENİZ	342	659145	621785.89	1.06	1.06-1.06	< 0.05	0.81	1.04	1.09	1.17	1.28
DOĞU ANADOLU	154	274115	283093.80	0.97	0.96-0.97	< 0.05	0.47	0.81	1.04	1.13	1.24
GÜNEYDOĞU ANADOLU	234	434470	444945.34	0.98	0.97-0.98	< 0.05	0.44	0.91	1.06	1.15	1.27

Tablo 7. Türkiye’de kurum türüne göre YBÜ branş gruplarında standardize üriner kateter kullanım oranı. 2020.

KURUM TÜRÜ	BRANŞ GRUBU [†]	YBÜ Sayısı	Gözlenen ÜK Günü	Öngörülen ÜK Günü	SAKO	%95 GA	p değeri	PERSENTİL*				
								%10	%25	%50	%75	%90
DEVLET HASTANESİ	Karma YBÜ	495	865280	838475.63	1.03	1.03-1.03	< 0.05	0.68	1.00	1.07	1.09	1.14
	Anestezi ve Reanimasyon YBÜ	90	256254	253291.67	1.01	1.01-1.02	< 0.05	0.99	1.02	1.03	1.04	1.06
	Çocuk Hastalıkları YBÜ’ler	18	8718	19058.25	0.46	0.45-0.47	< 0.05	-	-	-	-	-
	Erişkin Cerrahi YBÜ’ler	77	92085	88762.59	1.04	1.03-1.04	< 0.05	0.83	1.07	1.12	1.15	1.19
	Erişkin Dahili YBÜ’ler	144	224983	196898.34	1.14	1.14-1.15	< 0.05	0.72	1.06	1.22	1.27	1.33
EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİ	Karma YBÜ	132	349013	330039.92	1.06	1.05-1.06	< 0.05	0.99	1.04	1.07	1.10	1.24
	Anestezi ve Reanimasyon YBÜ	134	420035	413977.92	1.01	1.02-1.02	< 0.05	0.97	1.01	1.03	1.04	1.05
	Çocuk Hastalıkları YBÜ’ler	63	57734	64353.71	0.90	0.89-0.90	< 0.05	0.20	0.49	0.93	1.64	2.37
	Erişkin Cerrahi YBÜ’ler	157	260897	255862.99	1.02	1.02-1.02	< 0.05	0.73	0.98	1.09	1.14	1.15
	Erişkin Dahili YBÜ’ler	201	419440	395127.16	1.06	1.06-1.06	< 0.05	0.68	0.98	1.20	1.25	1.28
ÜNİVERSİTE HASTANESİ	Karma YBÜ	59	143101	132900.41	1.08	1.07-1.08	< 0.05	0.95	1.03	1.07	1.12	1.30
	Anestezi ve Reanimasyon YBÜ	62	199236	198305.50	1.00	1.00-1.01	> 0.05	0.94	1.00	1.03	1.04	1.05
	Çocuk Hastalıkları YBÜ’ler	58	41881	49374.08	0.85	0.84-0.86	< 0.05	0.19	0.68	1.26	1.59	2.26
	Erişkin Cerrahi YBÜ’ler	118	164442	161660.25	1.02	1.01-1.02	< 0.05	0.77	0.99	1.09	1.13	1.51
	Erişkin Dahili YBÜ’ler	113	222700	216029.45	1.03	1.03-1.04	< 0.05	0.59	0.83	1.24	1.21	1.25
ÖZEL HASTANE	Karma YBÜ	315	834509	816385.21	1.02	1.02-1.02	< 0.05	0.80	1.03	1.08	1.12	1.14
	Anestezi ve Reanimasyon YBÜ	104	341401	337486.17	1.01	1.01-1.01	< 0.05	0.86	1.01	1.03	1.05	1.06
	Çocuk Hastalıkları YBÜ’ler	10	4685	15938.57	0.29	0.29-0.30	< 0.05	-	-	-	-	-
	Erişkin Cerrahi YBÜ’ler	166	172048	163838.62	1.05	1.05-1.06	< 0.05	0.84	1.05	1.15	1.21	1.23
	Erişkin Dahili YBÜ’ler	188	243232	233601.32	1.04	1.04-1.05	< 0.05	0.41	0.77	1.25	1.33	1.41

* YBÜ sayısı 20’nin altında olan satırlar için persentil hesaplanmamıştır.

† Branş grupları için Tablo 8’i inceleyiniz.

Tablo 8. YBÜ branş değişkeninin kategorizasyonu.

YBÜ branşı	Modellerdeki YBÜ branş kategorisi
Karma YBÜ	Karma YBÜ
Anestezi ve Reanimasyon YBÜ	Anestezi ve Reanimasyon YBÜ
Çocuk Beyin Cerrahi YBÜ	Çocuk Hastalıkları YBÜ'ler
Çocuk Cerrahi YBÜ	
Çocuk Hastalıkları YBÜ	
Çocuk Kalp Damar Cerrahi YBÜ	
Acil Yoğun Bakım	Erişkin Cerrahi YBÜ'ler
Beyin Cerrahi YBÜ	
Genel Cerrahi YBÜ	
Göğüs Cerrahi YBÜ	
Kadın Hastalıkları ve Doğum YBÜ	
Kalp Damar Cerrahi YBÜ	
Organ ve Doku Nakli Ünitesi YB	
Ortopedi YBÜ	
Üroloji YBÜ	
Yanık Ünitesi YBÜ	
İç Hastalıkları YBÜ	
Göğüs Hastalıkları YBÜ	
Kardiyoloji YBÜ	
Koroner YBÜ	
Kemik İliği Tx Ünitesi YB	
Nöroloji YBÜ	